

DE UNIVERSITEITSHISTORICUS EN HET GEHEUGEN VAN DE VU

Sinds 2015 is Ab Flipse de part-time universiteitshistoricus van de VU. De VUvereniging ondersteunt vanaf 2022 zijn fulltime aanstelling en het platform www.geheugenvandevu.nl. We spreken met hem over zijn werk, het belang van universiteitshistorisch onderzoek en de relevantie van het verleden voor vandaag.

17-12-2021 | 18:00

HOE WERD JE GESCHIEDSCHRIJVER VAN DE VU?

“Toen de VU nadacht over een eigen historicus ben ik in 2013 begonnen als postdoc. In het begin was mijn positie nog wat onduidelijk. Wat zou bijvoorbeeld de verhouding zijn tussen populariseren en onderzoek doen? Gelukkig kreeg ik de ruimte om dit uit te zoeken en te ontdekken hoe het een het ander kan versterken. Nu doe ik onderzoek, geef ik



onderwijs en schrijf voor een breed publiek; en daarnaast ben ik vraagbaak voor alles wat met de geschiedenis van de VU te maken heeft. Vanaf 2015 kreeg ik een vaste aanstelling als historicus, voor drie dagen per week. Maar eigenlijk heb ik altijd voltijds gewerkt. En omdat het ook mijn hobby is, kost dat weinig moeite. Soms werkte ik zonder vergoeding, maar ook wel met subsidies om een onderwerp verder uit te kunnen diepen, zoals de aanstaande biografie over Jan Lever. Dat de VUvereniging mijn werk nu ondersteunt is fantastisch. Het onderstreept het belang ervan en zorgt voor continuïteit. Het past ook uitstekend bij de vereniging, omdat een inspirerend verhaal over de identiteit van de VU begint bij het levend houden van de geschiedenis.”

HOE POPULARISEER JE, HOUD JE DE GESCHIEDENIS VAN DE VU LEVEND?

“Dat doe ik deels door te kijken waar mensen nu mee bezig zijn. Wat triggert ze en vinden ze interessant? Als dat thema's zijn die aan de VU-identiteit raken, dan bestudeer ik daar de voorgeschiedenis van. Je kunt dan al snel een verhaal maken dat raakt aan de actualiteit, en daar probeer ik dan met verschillende mensen aan de VU, ook studenten, iets omheen te organiseren. Ondertussen doe ik er ook onderzoek naar en schrijf er een wetenschappelijk artikel over. Zo ontstaat er een vruchtbare kruisbestuiving.”

HET IS NIET ALTIJD MAKKELIJK DE IDENTITEIT VAN DE VU GOED VOOR HET VOETLICHT TE BRENGEN, TOCH?

“Inderdaad. Dat zie je ook als er bijvoorbeeld gezocht wordt naar de ‘corporate identity’ in het kader van communicatie & marketing. Slogans als ‘Verder kijken’ of ‘Verander je wereld’ blijven soms wat in de lucht hangen. Ook hier biedt de geschiedenis een interessant perspectief. De VU heeft namelijk al een hele lange geschiedenis in dergelijke campagnes. Het geld kwam in de begintijd niet van de overheid, maar van de achterban. Daarom maakte de VU al in de jaren dertig een prachtige voorlichtingsfilm waarin in eenvoudige taal werd uitgelegd wat er op een universiteit gebeurde. Een interessante geschiedenis.”

HOE KUNNEN WE ONS NU LATEN INSPIREREN DOOR ONZE GESCHIEDENIS?

“Neem nou het *Broader Mind*-programma. Dat nodigt uit om reflectief te zijn over het eigen vak en tegelijkertijd heel praktisch een vertaalslag naar de samenleving te maken. Dat past heel goed bij de VU-geschiedenis. Als je je dat realiseert gaat dat meer spreken. Abraham Kuypers had al een scherp inzicht in zowel de kracht als de beperking van de wetenschap. Wetenschap was in Kuypers ogen altijd ingebed in een bredere wereldbeschouwing.

Het past bij de VU om na te denken over hoe je onderzoek en studie in verband staan met wat je daarbuiten doet. Dat doen we nu, anders dan in de begintijd, in een pluralistische, meer diverse context.”

WELKE ONDERWERPEN VAN TOEN ZIJN NU NOG STEEDS ACTUEEL?

“Van alles. Maar wat me nu te binnenschiet is studentenhuysvesting. De VU heeft zich daar vanaf de oprichting op een bijzondere manier mee beziggehouden. Dat was destijds uniek: jongeren die naar de stad kwamen om te studeren zouden dat in een veilige omgeving kunnen doen, zo was het idee. In de tuin van het oudste universiteitsgebouw, aan de Keizersgracht, stond al een apart studentenhuys: het hospitium. Toen de VU in de jaren 50-60 nadacht over een eigen campus, werd er gedacht aan een groot studentenhuys op een geïntegreerde campus naar Amerikaans voorbeeld. De plannen bleken al snel achterhaald, omdat er veel meer studenten kwamen dan op het terrein paste. Toen is men uitgeweken naar Amstelveen, waar Uilenstede werd gebouwd. Studentenhuysvesting staat ook nu weer hoog op de agenda, en we hebben daar dus een bijzondere geschiedenis in. En dat geldt voor tal van thema's, of het nu gaat om diversiteit, samenwerking met het bedrijfsleven, of de manier waarop een universiteit het best bestuurd kan worden. Er zijn nog zoveel onderwerpen waar ik samen met anderen mee aan de slag wil.”

Nieuwsgierig naar nog meer verhalen? Neem dan een kijkje op www.geheugenvandevu.nl. Een goed gedocumenteerde website met personen, plaatsen, een tijdlijn, beeld, geluid en nog veel meer dossiers en bronnen.

